

Tukien tarkastaminen, valvonta ja laadunarviointi

Arto Ruuska, Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Materiaali perustuu osittain Ruokaviraston kevään 2025 koulutusmateriaaliin

Muutokset ovat mahdollisia

4.4.2025

Ehtojen tarkistaminen

- ✓ Tietojärjestelmästä
- ✓ Hallinnollisesti
- ✓ Satelliittivalvontana
- ✓ Paikan päällä tehtynä

Tukien ehtojen tarkastustavat

- Kaikki tukien ehdot tarkastetaan.
- Tukiehtojen tarkistaminen jakaantuu neljään erilaiseen tarkastustapaan ja tarkistus perustuu seuraaviin periaatteisiin:
 - 1) **Tietojärjestelmän tukilaskenta tarkistaa** kaikki sellaiset ehdot, jotka on mahdollista tarkistaa tietojärjestelmään pohjautuvin tiedoin automaattisesti.
 - esim. kasvulohkon minimi pinta-ala, korvauskelpoisuus, toimenpiteiden maksimi-alat %
 - 2) **Hallinnollisesti tarkistetaan** kaikki ne ehdot, mitä tukilaskenta ei voi tarkistaa, mutta viranomainen voi tehdä tarkistuksen työpöytätyönä käymättä paikan päällä maatilalla.
 - 3) **Satelliittiseurannan avulla tarkistetaan** kasvien tunnistamiseen, niittoon ja sadonkorjuuseen liittyvät ehdot, mitkä satelliitin avulla on mahdollista tarkistaa. Satelliittiseuranta on tekoälyyn perustuva järjestelmä, joka kehittyy jatkuvasti.
 - 4) **Paikan päällä tarkistetaan** kaikki ne ehdot, mitä ei tarkasteta tukilaskennassa tai hallinnollisesti.

Hallinnollinen tarkistaminen

- Hallinnollisesti tarkistettavat ehdot tarkistetaan pääsääntöisesti kaikilta tuenhakijoilta.
 - esim. vähimmäismaanpeitevaatimus, tukihakemuksen tietojen oikeellisuus
 - Poikkeuksena peruslohkojen hallinnan tarkistaminen ja osa ympäristösitoumuksen ehdoista, joita tarkistetaan satunnaisotannalla.
- Suurin osa ehdoista tarkistetaan kuntien yhteistoiminta-alueilla.
 - Luomusitoumuksen ja ympäristösopimusten ehdot tarkistetaan ELY-keskuksessa.
- Toimenpiteestä ei saa maksaa maatilalle ennen kuin sen hallinnolliset tarkistukset on tehty.
 - EU-rahoitteisissa tuissa hallinnolliset tarkistukset pitää olla tehty aina ennen toimenpiteen ennakkoa / 1. erää.

Peltotukien valvonta paikan päällä

Arto Ruuska, Pohjois-Karjalan ELY-keskus

4.4.2025

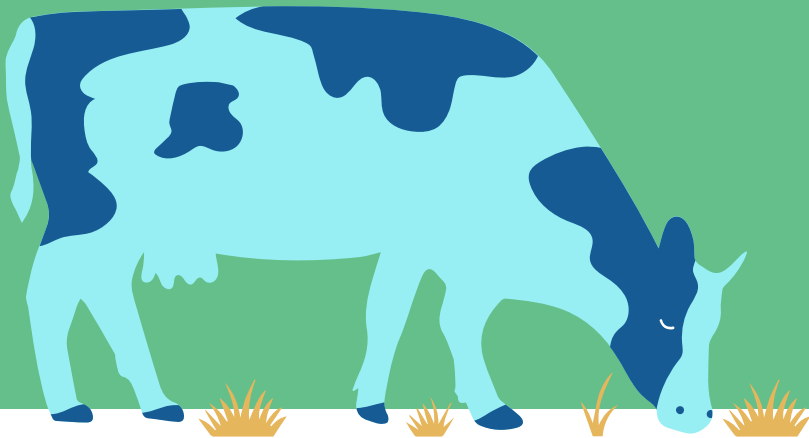
Peltotukien valvonta 1/2

- **Valvonta on edellytys** sekä kansallisten että EU-tukien maksamiselle.
 - Sillä pyritään takaamaan myös viljelijöiden oikeusturva ja tasapuolinen kohtelu hallinnossa.
- Tukia hakeneista tiloista valvotaan **noin 2 %** (sisältää 1 % ehdollisuuden valvontaa).
 - Otantaan valitaan tiloja **satunnaisesti 20-50 %** (ehdollisuus 20-40 %) valvottavista tiloista
 - Loput valitaan **painotetulla** otannalla.
 - Valvottavien tilojen määrä jakautuu tasaisesti koko maahan ELY-keskuksittain.
- ELY-keskus voi otantavalvonnan lisäksi ottaa tiloja tai lohkoja ns. **oman otannan** valvontaan.
- Valvonta koostuu **paikalla tehtävästä** peltovalvonnasta
 - Jatkomona yleensä talviaikainen asiakirjavalvonta.

Peltotukien valvonta 2/2

- valvonnasta **ilmoittaminen lukitsee** tuenhakijan hakemuksen muutosmahdollisuuden Vipu-palvelussa.
- Valvonnassa tarkastetaan kaikki tuenhakijan hakemat tuet ja lohkot.
 - Jos tila on **ehdollisuuden valvonnassa**, valvotaan kaikki ehdollisuuden vaatimukset, jotka koskevat tilaa (ns. ”peltoehdollisuus” tai kasvitilojen rehu- ja elintarvikehygienia).
 - Hallinnon valvontasovellus tuottaa automaattisesti valvonnan kysymykset
- Valvonnassa tarkastetaan:
 - Lohkon **pinta-alan** oikeellisuus ja se onko lohko maatalousmaata
 - Maataloustoiminnan vaatimukset => lohkolla tehdyt toimenpiteet, nurmen niitto, sadon tuottaminen
 - Tukiehtojen noudattaminen (+ehdollisuus).
- **Ehdollisuuden valvonta kohdistuu pääasiassa yli 10 ha tiloihin**

Laadunarvioinnit

Arto Ruuska, Pohjois-Karjalan ELY-keskus

4.4.2025

Laadunarviointien perusteet

- Laadunarviointi on jäsenmaata koskevaa järjestelmän ”omavalvontaa”
 - Tarkastetaan lähtökohtaisesti kaikkien tukiehtojen vaatimukset
 - Tulokset raportoidaan EU-komissiolle
 - Koskee kaikkia EU:n kokonaan tai osittain rahoittamia **pinta-alatukia**
 - Pyritään varmistamaan, että tuet maksetaan oikein
- Tulosten perusteella on jäsenmaan **tehtävä korjaavia toimenpiteitä**, jos havaitaan puutteita raja-arvot ylittävä määrä
 - Tukihakemuksella ilmoitetuissa **pinta-aloissa** tai **tukiehtojen** noudattamisessa
- Laadunarvioinnissa tarkastetaan pääasiassa yksittäisiä lohkoja/tila
 - Lohko-otannan tekee EU-komissio, jäsenmaalla ei juurikaan sananvaltaa
 - Otannat kohdentuvat pääosin alueille, joissa lohkojen määrä on suuri

Hakemuksen muutosmahdollisuus laadunarvioinnin pohjalta

- Laadunarvioinnissa voi muuttaa hakemusta tietyissä tilanteissa
 - Perus- ja kasvulohkon **pinta-alassa ja rajoissa** on korjattavaa
 - Lohkolla oleva kasvi ei vastaa ilmoitettua
 - Lohkolla ei ole noudatettu satelliitilla seurattavaa ehtoa, esim. maataloustoiminta
- Muiden ehtojen osalta ei muutos- eikä perumismahdollisuutta
 - Laiminlyönnistä tulee seuraamus
- ELY:n tarkastaja lähettää korjauskehotuksen, jos havaittua laiminlyöntiä voi muuttaa
 - Korjauskehotuksesta tulee tekstiviesti ja se näkyy **Vipu-mobiilissa**
 - Viljelijä hyväksyy korjauskehotuksen **Vipu-palvelussa**
- Jos korjauskehotusta ei hyväksy, tuet maksetaan valvonta-ajolle tallennetun mukaisesti
 - voi tulla seuraamuksia

Korjaavat toimenpiteet

- Vaikka viljelijä voi korjauskehotuksen jälkeen perua tuen tai muuttaa hakemustaan, on laadunarvioinnissa/järjestelmässä kuitenkin havaittu virhe
 - Jos virheitä/puutteita on havaittu liikaa → **Rahoitusoikaisun riski jäsenmaassa kasvaa**
 - Huolellisesti tehty ja ajantasainen hakemus on **erittäin tärkeä**.
 - Oikea kasvi ja lohkorajat, valitkaa **vain ne toimenpiteet**, joita voidaan tilalla toteuttaa **ehtojen mukaisesti**

Valvonnan havaintoja vuodelta 2024

Arto Ruuska, Pohjois-Karjalan ELY-keskus

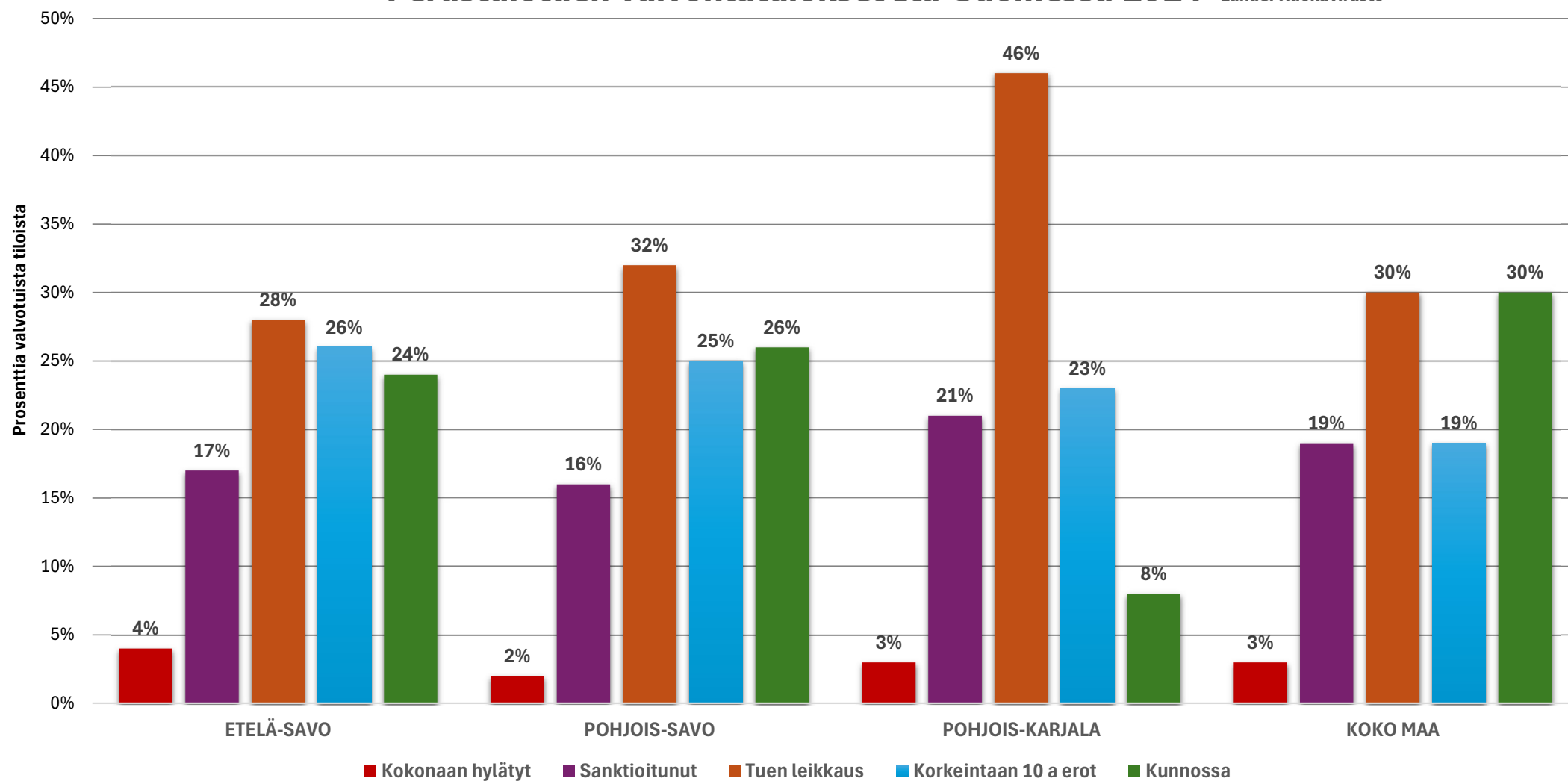

Arto Ruuska, Pohjois-Karjalan ELY-keskus

4.4.2025

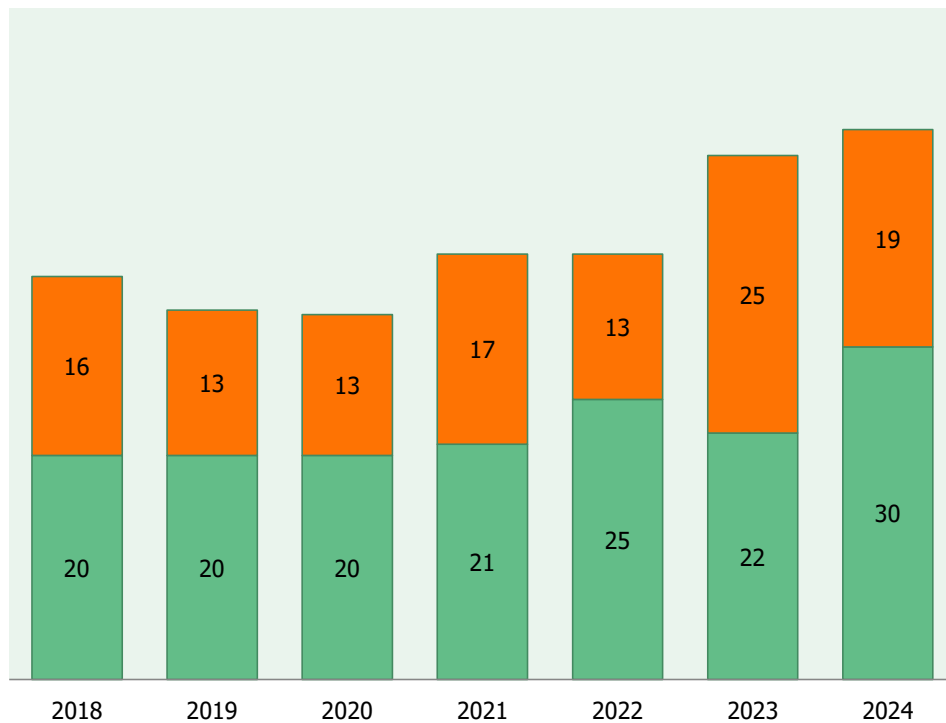
Perustulotuen valvontatulokset Itä-Suomessa 2024 Lähde: Ruokavirasto

Perustulotuen pinta-alaerot peltovalvonnassa 2024

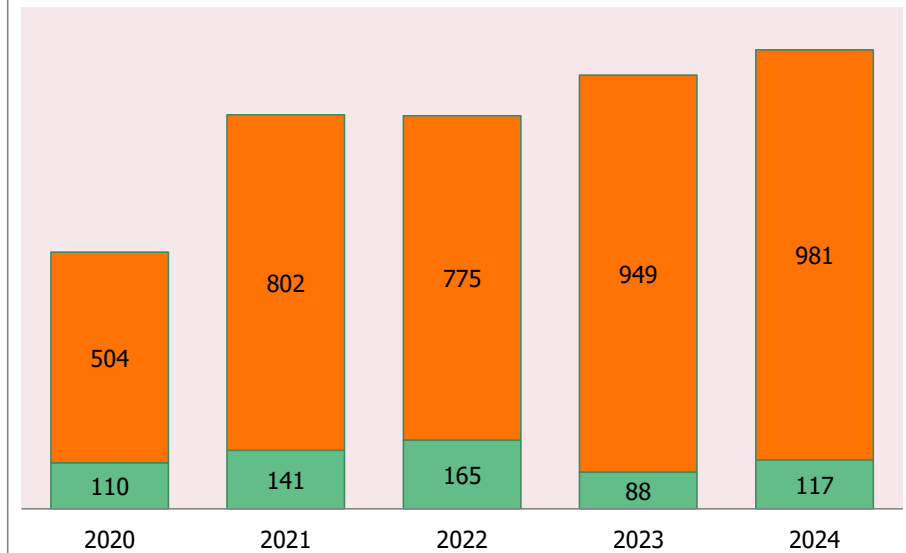
Seuraamukset (% tiloista)

Leikkaus Sanktio

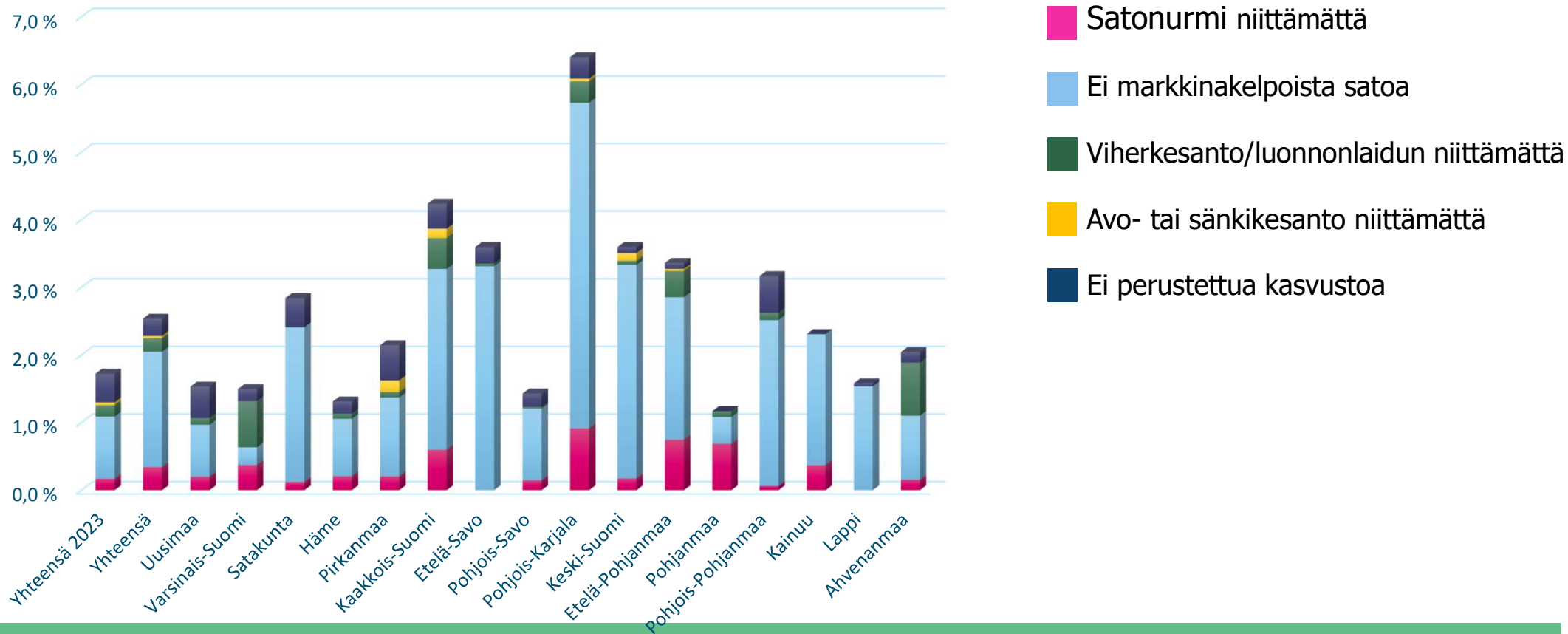
Hylätty pinta-ala (ha)

Leikkaus Sanktio

Maataloustoiminnan laiminlyönnit

Laiminlyöntien osuus kaikista lohkoista

Markkinakelpoinen sato pähkinäntuotuksessa

Vaikutus tukiiin	Tilanne pellolla
Ei seuraamusta	Kasvustossa voi olla puutteita. Lohkolla on kuitenkin tehty riittävät ja asianmukaiset viljelytoimet. Kasvusto ei ole heikko vuodesta toiseen, vaan kyseessä on tilapäinen tilanne.
50 % vähennys kasvulohkon tukeen	Kasvustossa on puutteita ja viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä. Kasvustosta on kuitenkin korjattavissa satoa.
100 % vähennys kasvulohkon tukeen	Kasvustossa on puutteita ja viljelytoimet eivät ole olleet riittäviä. Kasvustosta ei ole korjattavissa satoa.

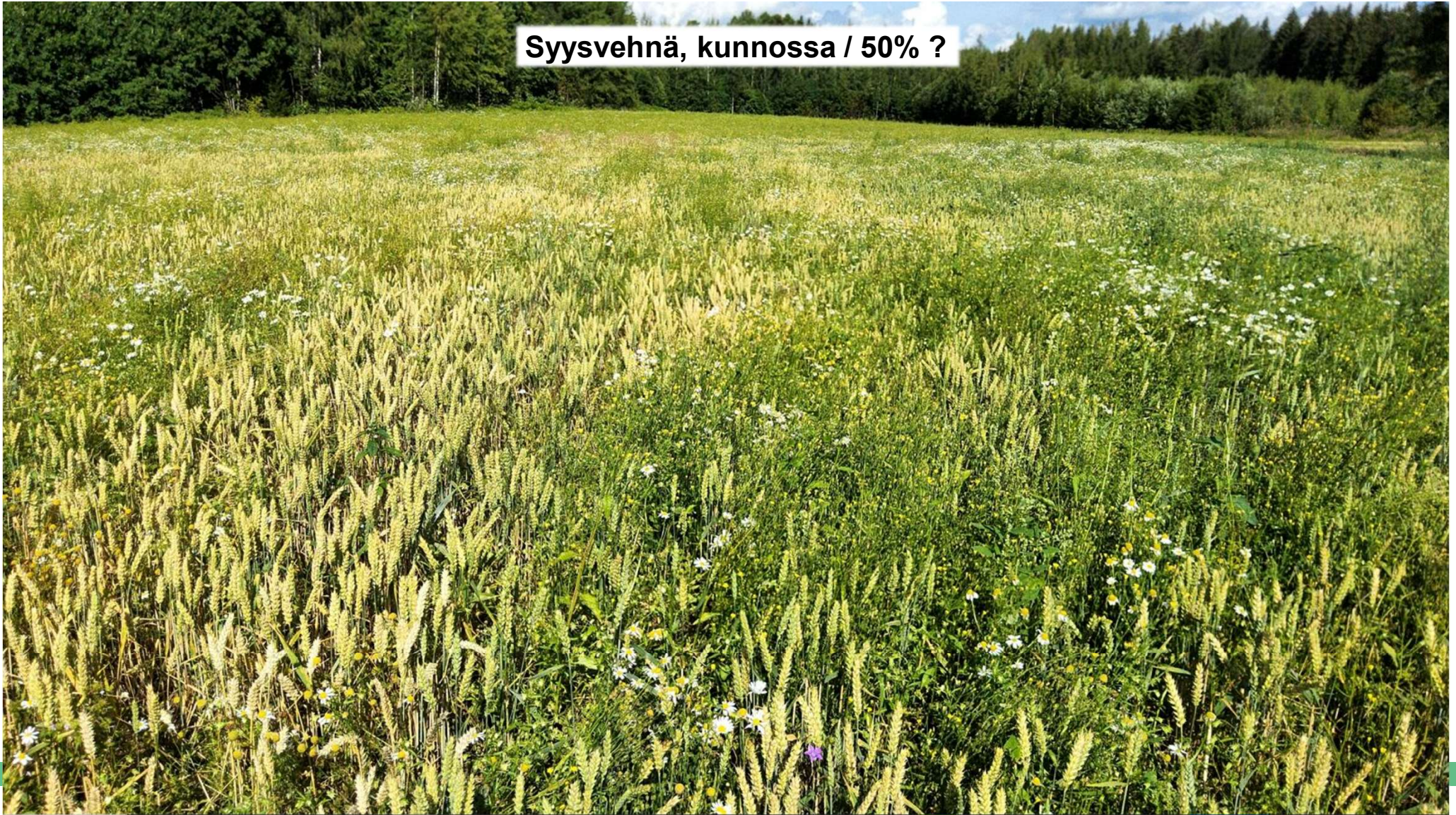
MITÄ TEEN, JOS KASVUSTO ON TUHOUTUNUT ?

- Jos kylvö on suoritettu asianmukaisesti, korjuu- ja markkinakelpoinen sato tavoitteena, mutta sateet, kuivuus tai muu vastaava syy ovat tuhonneet kasvuston,
 - Sinun ei tarvitse kylvää lohkoa uudelleen
 - Halutessasi voit kuitenkin perustaa kasvuston uudelleen
- Ota kuva tuhoutuneesta kasvustosta Vipu-mobiililla
 - Dokumentoi kasvuston tuhoutumiseen johtaneet tapahtumat
- Vaikka kasvusto olisi tuhoutunut
 - Huolehdi alan kasvinsuojelusta ja estä rikkakasvien leviäminen. Kasvuston tuhoutumisesta ei tarvitse ilmoittaa kuntaan.
- Syyskasvin talvituhoalat voidaan hyväksyä kylvetyn kasvin mukaan
 - Estä rikkojen kasvu talvituhoalalle mekaanisesti niittämällä, muokkaamalla tai torjumalla kemiallisesti
 - Jos perustat kasvuston uudelleen, ilmoita ala uuden kylvetyn kasvin mukaan
 - Jos täydennyskylvät alan saman kasvin kevätkylvöisellä lajikkeella, ilmoita se kasvi, jota on kasvustossa enemmän.

Kaura, kunnossa

Syysvehnä, kunnossa / 50% ?

Kevätvehnä, -100 %

Rehuohra, kunnossa

Rehuohra, -50 %

Rehuohra, -100 % (viljelemätön?)

Kevätrypsi, kunnossa

Kevätrypsi, -50 %

Kevätrypsi, - 100 %

Rehunurmi ok.

Rehunurmi ok.

Rehunurmi -50 %

Rehunurmi -100 %

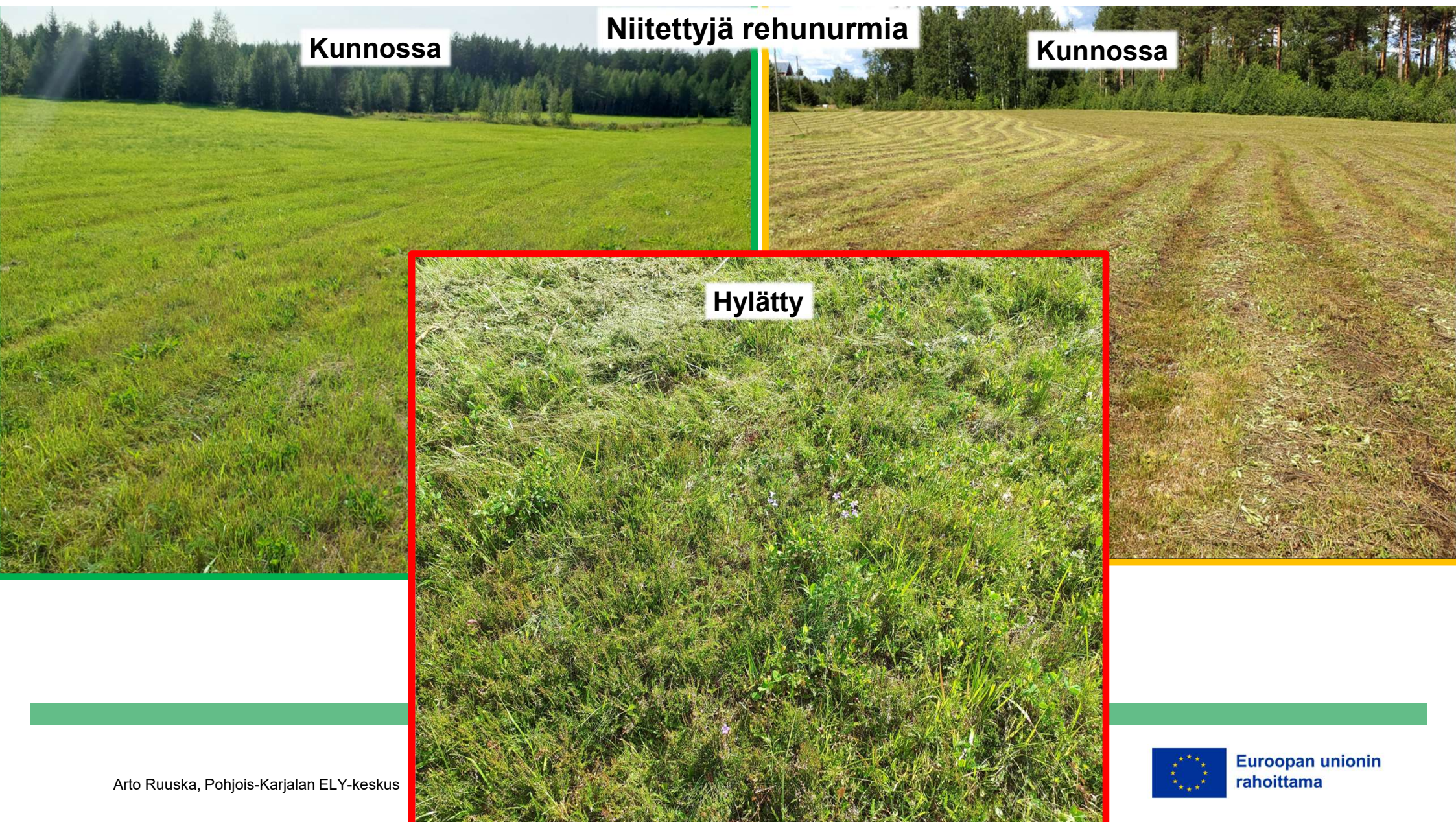

Rehunurmi -100 %

Rehunurmi => viljelemätön

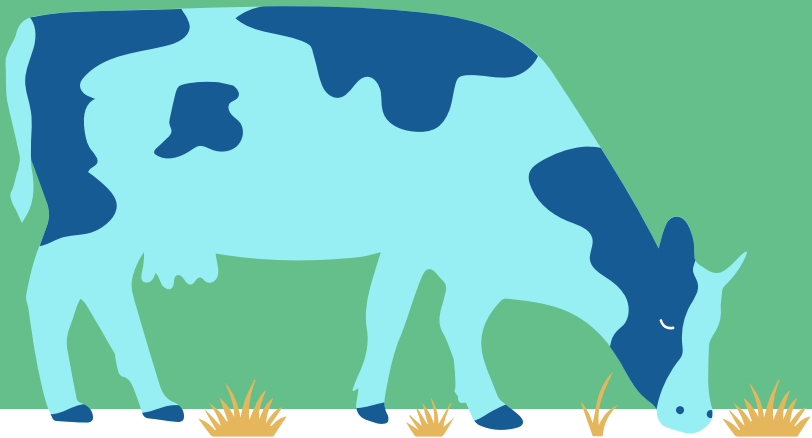
Kunnossa

Niitettyjä rehunurmia

Kunnossa

Hylätty

Maatilojen Neuvontakorvaus

Neuvontakorvaus

- **Neuvontakorvausta on tiloilla vielä jäljellä** → voit tarkistaa tilasi jäljellä olevan korvauksen määrän Vipu-palvelusta.
- Neuvontapalvelua voit saada mm. seuraavista aihealueista:
 - Apua viljelijätukien ehtojen läpikäyntiin
 - Apua sukupolvenvaihdon suunnitteluun
 - Neuvoja hyvinvointiin ja työnteekoon
 - Vinkkejä maatilasi kehittämiseen ja muutoskestävyyteen
 - Neuvontaa tuotantoeläinten terveyden- ja hyvinvoinnin parantamiseen
- Neuvontapalvelua voi saada yksittäisiltä asiantuntijoilta ja useilta eri toimijoilta.
- Neuvoja voi olla mistä päin Suomea tahansa, kunhan hänellä on neuvontaoikeudet.
- Neuvontapalvelua voidaan antaa paikan päällä tai etäyhteydellä.

- Neuvontapalveluun kuuluu olennaisena osana, että neuvonnan saajana osallistut varsinaiseen neuvontatapahtumaan. (Esim. ei riitä, että neuvoja kiertää yksin kasvulohkoja)
- Huomioithan, että hyväksyt allekirjoituksellasi 676-lomakkeen tiedot eli neuvonnan aihealueen ja sisällön, tuntimäärät, kilometrikorvaukset sekä neuvonnan kustannukset (neuvontaan käytetty aika täsmää todellisuudessa neuvontaan käytettyyn).
- 676-lomakkeen allekirjoittajan tulee olla tilatunnuksen haltija, osallinen tai valtakirjalla valtuutettu.
- Tarkista neuvojalta saamasi lasku! Lasku voi sisältää yksityisen rahoituksen osuutta. Voit tarkistaa neuvojalta ennen sopimista neuvontapalvelusta, sisältyykö neuvontaan yksityistä rahoitusta.
- Lisätietoa neuvontakorvauksesta saat Ruokaviraston sivulta
 - <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/maatilojen-neuvonta/>
 - Neuvojarekisteri <https://tietolaari.ruokavirasto.fi/tietolaari/sheets/9>

